

Rhifedd Y Cyfnod Sylfaen		Meithrin	Dosbarth derbyn	Blwyddyn 1	Blwyddyn 2
Llinynnau	Elfennau	Mae dysgwyr yn gallu:	Mae dysgwyr yn gallu:	Mae dysgwyr yn gallu:	Mae dysgwyr yn gallu:
Datblygu ymresymu rhifyddol	Adnabod prosesau a chysylltiadau	<ul style="list-style-type: none">trosglwyddo sgiliau mathemategol i weithgareddau chwarae a’r ystafell ddosbarthadnabod camau i gwblhau’r dasg neu gyrraedd datrysiaddewis mathemateg a thechnegau priodol i’w defnyddiodewis a defnyddio ffeithiau rhif a strategaethau meddwl perthnasoldewis cyfarpar ac adnoddau priodoldefnyddio gwybodaeth a phrofiad ymarferol yn sail wrth amcangyfrif			
	Cynrychioli a chyfathrebu	<ul style="list-style-type: none">defnyddio ieithwedd arferol ac ieithwedd fathemategol i siarad am eu syniadau a’u dewisiadau eu hunaincyflwyno’u gwaith ar lafar, ar ffurf llun ac yn ysgrifenedig, a defnyddio amrywiaeth o ffyrdd i gyflwyno data a gasglwyddylunio a mireinio dulliau anffurfiol, personol o gofnodi, gan symud tuag at ddefnyddio geiriau a symbolau mewn brawddegau rhif			
	Adolygu	<ul style="list-style-type: none">defnyddio strategaethau gwirio i benderfynu a yw atebion yn rhesymoldehongli atebion yng nghyd-destun y broblem ac ystyried a yw atebion yn synhwyloldehongli gwybodaeth a gyflwynir ar ffurf siartiau a diagramau a dod i gasgliadau priodol			
Defnyddio sgiliau rhif	Defnyddio ffeithiau rhif a’r berthynas rhwng rhifau	<ul style="list-style-type: none">cyfrif hyd at 5 o wrthrychau’n ddibynadwyadnabod y rhifau 0 i 5 a chysylltu’r rhif â’r nifer perthnasolcymharu a rhoi rhifau yn eu trefn hyd at 5 o leiafdangos dealltwriaeth bod un peth yn cyfateb i un arall drwy baru gwrthrychau neu luniau	<ul style="list-style-type: none">cyfrif hyd at 10 o wrthrychau’n ddibynadwydarllen ac ysgrifennu rhifau hyd at 10 o leiafcymharu a rhoi rhifau yn eu trefn hyd at 10 o leiaf	<ul style="list-style-type: none">cyfrif hyd at 20 o wrthrychau’n ddibynadwydarllen ac ysgrifennu rhifau hyd at 20 o leiafcymharu a rhoi rhifau yn eu trefn hyd at 20 o leiafdefnyddio ffeithiau rhif o fewn 10, h.y.:<ul style="list-style-type: none">dyblu a haneru, e.e. $4 + 4$bondiau o 10, e.e. $6 + 4$	<ul style="list-style-type: none">cyfrif setiau o wrthrychau drwy eu rhoi mewn grwpiau o 2, 5 neu 10darllen ac ysgrifennu rhifau hyd at 100cymharu a rhoi rhifau 2 ddigid mewn trefngalw i gof ffeithiau rhif hyd at 10, er mwyn deillio ffeithiau eraill, h.y.:<ul style="list-style-type: none">dyblu a haneru, e.e. <i>cyfrifo 40 + 40 drwy wybod 4 + 4</i>bondiau o 10, e.e. <i>cyfrifo 60 + 40 drwy wybod 6 + 4</i>galw i gof dablau lluosï 2, 5 a 10 a’u defnyddio
	Ffracsiynau, degolion, canrannau a chymhareb			<ul style="list-style-type: none">canfod haneri mewn sefyllfaoedd ymarferol	<ul style="list-style-type: none">canfod haneri a chwarteri mewn sefyllfaoedd ymarferol
	Cyfrifo gan ddefnyddio dulliau meddwl ac ysgrifenedig	<ul style="list-style-type: none">deall a defnyddio’r cysyniad o ‘un yn fwy’ wrth chwaraedeall a defnyddio’r cysyniad o ‘un yn llai’ wrth chwarae	<ul style="list-style-type: none">cyfuno dau grŵp o wrthrychau er mwyn canfod ‘faint sydd yna yn gyfan gwbl?’tynnu gwrthrychau i ffwrdd er mwyn canfod ‘faint sydd ar ôl?’	<ul style="list-style-type: none">defnyddio strategaethau ‘cyfrif ymlaen’ i adio dau gasgliad, gan ddechrau gyda’r rhif mwyaf, e.e. $8 + 5$adio a thynnu rhifau sy’n cynnwys hyd at 10 gwrthrych	<ul style="list-style-type: none">canfod gwahaniaethau bach o fewn 20 drwy ddefnyddio strategaethau ‘cyfrif ymlaen’galw i gof ffeithiau rhif hyd at 10 a gwerth lle i adio a thynnu rhifau mwy, e.e. $24 + 4$, $30 + 5$, $34 + 10$
	Amcangyfrif a gwirio			<ul style="list-style-type: none">cynnig amcangyfrif synhwylol ar gyfer nifer o wrthrychau y gellir eu gwirio drwy gyfrif	<ul style="list-style-type: none">defnyddio strategaethau gwirio:<ul style="list-style-type: none">adio eto mewn trefn wahanoldefnyddio haneru a dyblu o fewn 20
	Rheoli arian	<ul style="list-style-type: none">dangos ymwybyddiaeth o bwrpas arian drwy chwarae rôl	<ul style="list-style-type: none">defnyddio darnau arian 1c, 2c, 5c a 10c i dalu am eitemau	<ul style="list-style-type: none">defnyddio gwahanol gyfuniadau o arian i dalu am eitemau hyd at 20ccanfod beth yw’r cyfanswm a rhoi newid o 10c	<ul style="list-style-type: none">defnyddio gwahanol gyfuniadau o arian i dalu am eitemau hyd at £1canfod beth yw’r cyfanswm a rhoi newid o luosrifau 10c
Defnyddio sgiliau mesur	Hyd, pwysau/màs, cynhwysedd	<ul style="list-style-type: none">cymharu, didoli a rhoi trefn ar ddau wrthrych neu fwy ar sail maint, pwysau neu gynhwysedd drwy arsylwi’n uniongyrchol	<ul style="list-style-type: none">defnyddio’r cymariaethau canlynol yn uniongyrchol:<ul style="list-style-type: none">hyd, uchder a phellter, e.e. <i>hirach/byrrach na</i>pwysau/màs, e.e. <i>trymach/ysgafnach na</i>cynhwysedd, e.e. <i>yn dal mwy/llai na</i>	<ul style="list-style-type: none">defnyddio unedau ansafonol i fesur:<ul style="list-style-type: none">hyd, uchder a phellterpwysau/màscynhwysedd	<ul style="list-style-type: none">defnyddio unedau safonol i fesur:<ul style="list-style-type: none">hyd, uchder a phellter: metrau, hanner metrau neu gentimetraupwysau/màs: cilogramau neu bwysau 10 gramcynhwysedd: litrau
	Amser	<ul style="list-style-type: none">rhagweld elfennau o drefn ddyddiol a defnyddio’r termau ‘cyn’ ac ‘ar ôl’	<ul style="list-style-type: none">defnyddio’r cysyniad o amser mewn perthynas â’u gweithgareddau bob dydddangos dealltwriaeth cynyddol o ba mor hir y mae tasgau a gweithgareddau bob dydd yn eu cymryd	<ul style="list-style-type: none">defnyddio’r cysyniad o amser mewn perthynas a’u gweithgareddau bob dydd ac wythnosol a thymhorau’r flwyddyndefnyddio unedau amser safonol i ddarllen faint o’r gloch yw hi ar glociau analog a chlociau digidol 12 awr	<ul style="list-style-type: none">darllen oriau a munudau ar gloc digidol 12 awradnabod ‘hanner awr wedi’, ‘chwarter wedi’ a ‘chwarter i’ ar gloc analog
	Tymheredd	<ul style="list-style-type: none">defnyddio geiriau sy’n disgrifio tymheredd mewn gweithgareddau bob dydd, e.e. <i>poeth/oer</i>	<ul style="list-style-type: none">defnyddio cymariaethau uniongyrchol wrth ddisgrifio’r tymheredd, e.e. <i>poeth/oer</i>	<ul style="list-style-type: none">defnyddio geiriau disgrifio ar gyfer ystod o dymheredd, e.e. <i>oerach/poethach</i>	<ul style="list-style-type: none">cymharu’r tymheredd dyddiol drwy ddefnyddio thermomedr (°C)
	Arwynebedd a chyfaint Ongl a safle	<ul style="list-style-type: none">dilyn cyfarwyddiadau dau gam i wneud symudiadau syml mewn gemau a gweithgareddau chwarae	<ul style="list-style-type: none">symud i gyfeiriadau penodol	<ul style="list-style-type: none">gwneud troeon cyflawn a hanner tro	<ul style="list-style-type: none">adnabod hanner a chwarter tro yn glocwedd a gwrthglocweddadnabod bod chwarter tro yn gyfystyr ag ongl sgwâr
Defnyddio sgiliau data	Casglu a chofnodi data Cyflwyno a dadansoddi data Dehongli canlyniadau	<ul style="list-style-type: none">didoli a chyfateb gwrthrychau drwy adnabod elfennau tebygdechrau cofnodi casgliadau drwy wneud marciau.	<ul style="list-style-type: none">didoli a dosbarthu gwrthrychau drwy ddefnyddio un maen prawfcofnodi casgliadau drwy ddefnyddio marciau, rhifau neu luniau.	<ul style="list-style-type: none">didoli a dosbarthu gwrthrychau drwy ddefnyddio mwy nag un maen prawfcasglu gwybodaeth drwy bleidleisio neu ddidoli a chyflwyno ar ffurf lluniau, gwrthrychau neu luniadaullunio rhestrau a thablau yn seiliedig ar y data a gasglwyd.	<ul style="list-style-type: none">casglu a chofnodi data o:<ul style="list-style-type: none">restrau a thablaudiagramaugraffiau blocpictogramau lle bo’r symbol yn cynrychioli un unedechdynnu a dehongli gwybodaeth o restrau, tablau, diagramau a graffiau.

Rhifedd Cyfnod Allweddol 2		Blwyddyn 3	Blwyddyn 4	Blwyddyn 5	Blwyddyn 6
Llinynnau	Elfennau	Mae dysgwyr yn gallu:	Mae dysgwyr yn gallu:	Mae dysgwyr yn gallu:	Mae dysgwyr yn gallu:
Datblygu ymresymu rhifyddol	Adnabod prosesau a chysylltiadau	<ul style="list-style-type: none">trosglwyddo sgiliau mathemategol i amrywiaeth o gyd-destunau a sefyllfaoedd bob dyddadnabod y camau a’r wybodaeth briodol sydd eu hangen er mwyn cwblhau’r dasg neu gyrraedd datrysiaddevis mathemateg a thechneg briodol i’w defnyddiodevis a defnyddio offer ac unedau mesur addasdevis strategaeth feddwl neu ysgrifenedig briodol a gwybod pryd mae’n briodol defnyddio cyfrifiannellamcangyfrif a delweddu maint wrth fesur a defnyddio’r unedau cywir			
	Cynrychioli a chyfathrebu	<ul style="list-style-type: none">egluro canlyniadau a gweithdrefnau’n glir drwy ddefnyddio ieithwedd fathemategolmireinio dulliau anffurfiol o gofnodi cyfrifiadau ysgrifenedig, gan symud i ddulliau cyfrifo ffurfiol pan fyddant wedi datblygu digon i wneud hynnydefnyddio nodiant, symbolau ac unedau mesur priodoldevis a llunio siartiau, diagramau a graffiau priodol a chanddynt raddfeydd addas			
	Adolygu	<ul style="list-style-type: none">devis o blith ystod gynyddol o strategaethau gwirio er mwyn penderfynu a yw atebion yn rhesymoldehongli atebion yng nghyd-destun y broblem ac ystyried a yw’r atebion yn synhwyrol, gan gynnwys dangosyddion cyfrifiannell, analog a digidoldefnyddio data i ddod i gasgliadau, a chydnabod y gall rhai casgliadau fod yn gamarweiniol neu’n ansicr			
Defnyddio sgiliau rhif	Defnyddio ffeithiau rhif a’r berthynas rhwng rhif	<ul style="list-style-type: none">darllen ac ysgrifennu rhifau hyd at 1 000cymharu ac amcangyfrif gyda rhifau hyd at 100defnyddio strategaethau meddwl i alw ffeithiau rhif i gof o fewn 20galw tablau lluosï 2, 3, 4, 5 a 10 i gof a’u defnyddio i ddatrys problemau lluosï a rhannulluosï rhifau â 10	<ul style="list-style-type: none">darllen ac ysgrifennu rhifau hyd at 10 000cymharu ac amcangyfrif gyda rhifau hyd at 1 000defnyddio strategaethau meddwl i alw tablau lluosï 2, 3, 4, 5, 6 a 10 i gof a’u defnyddio i ddatrys problemau rhannulluosï a rhannu rhifau â 10 a 100	<ul style="list-style-type: none">darllen ac ysgrifennu rhifau hyd at 100 000cymharu degolion 1 lle degol a 2 le degoldefnyddio strategaethau meddwl i alw tablau lluosï 2, 3, 4, 5, 6, 8 a 10 i gof a’u defnyddio i ddatrys problemau rhannulluosï a rhannu rhifau a degolion â 10 a 100	<ul style="list-style-type: none">darllen ac ysgrifennu rhifau hyd at 1 miliwn a rhifau i 3 lle degoldefnyddio strategaethau meddwl i alw tablau lluosï i gof hyd at 10 x 10 a’u defnyddio i ddatrys problemau rhannulluosï rhifau a degolion â lluosrifau 10, e.e. <i>15 x 30, 1.4cm x 20</i>
	Ffracsiynau, degolion, canrannau a chymhareb	<ul style="list-style-type: none">defnyddio haneri a chwarterihaneru rhifau 2 ddigid yng nghyd-destun rhif, arian a mesuriadaucanfod symiau ffracsiwn yn gysylltiedig â’r ffeithiau sy’n hysbys am luosi, e.e. <i>1/3 o 18, 1/5 o 15</i>	<ul style="list-style-type: none">haneru rhifau 3 digid yng nghyd-destun rhif, arian a mesuriadaucanfod symiau ffracsiynol drwy ddefnyddio ffeithiau hysbys am dablau, e.e. <i>1/6 o 30cm</i>adnabod mai amryw o rannau sy’n creu rhif cyfan yw ffracsiynau, e.e. <i>2/3, 3/10</i>	<ul style="list-style-type: none">defnyddio’r ddealltwriaeth o gywerthedd ffracsiynau a degolion syml wrth fesur a chyfrifo, e.e. <i>1/2 = 0.5, 1/10 = 0.1</i>cyfrifo symiau ffracsiwn, e.e. <i>1/8 o 24 = 3, felly 5/8 o 24 = 15</i>defnyddio strategaethau dyblu a haneru wrth weithio gyda chyfrannau syml	<ul style="list-style-type: none">defnyddio’r ddealltwriaeth o gywerthoedd ffracsiynau, degolion a chanrannau syml, e.e. <i>canfod 25% o 60cm a gwybod bod hyn yn gyfwerth â 1/4 o 60cm</i>cyfrifo symiau canrannol yn seiliedig ar 10%, e.e. 20%, 5%, 15%defnyddio cymhareb a chyfrannedd syml
	Cyfrifo gan ddefnyddio dulliau meddwl ac ysgrifenedig	<ul style="list-style-type: none">canfod gwahaniaethau o fewn 100defnyddio strategaethau meddwl i adio a thynnu rhifau 2 ddigiddosrannu er mwyn dyblu a haneru rhifau 2 ddigid	<ul style="list-style-type: none">canfod gwahaniaethau o fewn 1 000adio rhif 2 ddigid at, a thynnu rhif 2 ddigid o, rif 3 digid drwy ddefnyddio dull meddwl neu ysgrifenedig priodoldefnyddio strategaethau meddwl i luosi a rhannu rhifau 2 ddigid â rhif 1 digid	<ul style="list-style-type: none">canfod gwahaniaethau rhwng rhifau ag 1 lle degoladio a thynnu rhifau 3 digid drwy ddefnyddio dull meddwl neu ysgrifenedig priodollluosï a rhannu rhifau 3 digid â rhif 1 digid	<ul style="list-style-type: none">adio a thynnu rhifau drwy ddefnyddio rhifau cyfan a degolionlluosï rhifau 2 a 3 digid â rhif 2 ddigidrhannu rhifau 3 digid â rhif 2 ddigid
	Amcangyfrif a gwirio	<ul style="list-style-type: none">defnyddio adio i wirio tynnudefnyddio dyblu i wirio hanerudefnyddio adio droen i wirio lluosï	<ul style="list-style-type: none">gwirio atebion drwy ddefnyddio gweithrediadau gwrthdroamcangyfrif drwy dalgrynnu i’r 10 neu’r 100 agosaf	<ul style="list-style-type: none">gwirio atebion drwy ddefnyddio gweithrediadau gwrthdroamcangyfrif drwy dalgrynnu i’r 10, y 100 neu’r 1 000 agosaf	<ul style="list-style-type: none">gwirio atebion drwy ddefnyddio gweithrediadau gwrthdroamcangyfrif drwy dalgrynnu i’r 10, y 100, y 1 000 neu’r rhif cyfan agosaf
	Rheoli arian	<ul style="list-style-type: none">defnyddio gwahanol gyfuniadau o arian i dalu am eitemau hyd at £2 a chyfrifo’r newidtrefnu a chymharu eitemau hyd at £10cofnodi arian a wariwyd a chynilion	<ul style="list-style-type: none">defnyddio arian i dalu am eitemau hyd at £10 a chyfrifo’r newidrhoi eitemau yn eu trefn a’u cymharu hyd at £100adio a thynnu cyfansymiau llai na £10 drwy ddefnyddio’r nodiant cywir, e.e. <i>£6.85 – £2.76</i>rheoli arian, cymharu costau rhwng adwerthwyr gwahanol a phenderfynu beth y gellir ei brynu o fewn cyllideb benodedig	<ul style="list-style-type: none">cymharu a rhoi eitemau mewn trefn o ran cost, hyd at £1 000adio a thynnu cyfansymiau llai na £100 drwy ddefnyddio’r nodiant cywir, e.e. <i>£28.18 + £33.45</i>cynllunio ac olrhain arian a chynilion drwy gadw cofnodion cywirdeall bod cyllidebu yn bwysig	<ul style="list-style-type: none">defnyddio’r termau elw a cholled mewn gweithgareddau prynu a gwerthu a gwneud cyfrifiadau syml ar gyfer hyndeall y manteision a’r anfanteision sy’n gysylltiedig â defnyddio cyfrifon banccymharu prisiau a deall beth sy’n cynnig y gwerth gorau am arian
Defnyddio sgiliau mesur	Hyd, pwysau/màs, cynhwysedd	<ul style="list-style-type: none">adnabod mai perimedr yw’r pellter o amgylch siâpdefnyddio unedau mesur safonol:<ul style="list-style-type: none">– hyd: mesur ar bren mesur i’r 1/2 cm agosaf– pwysau/màs: defnyddio pwysau 5g, 10g a 100g– cynhwysedd: defnyddio litrau a hanner litrau; mesur i’r 100ml agosaf	<ul style="list-style-type: none">mesur a chyfrifo perimedrau sgwariau a phetryalaudefnyddio pren mesur i fesur i’r mm agosaf a chofnodi drwy ddefnyddio cymysgedd o unedau, e.e. <i>1cm 3mm</i>defnyddio cloriannau â rhaniadau i bwysu gwrthrychau i’r 5g, 10g, 25g neu’r 100g agosafmesur cynwyseddau i’r 50ml neu’r 100ml agosaftrosi unedau o hyd metrig yn unedau llai, e.e. <i>cm yn mm, m yn cm, km yn m</i>	<ul style="list-style-type: none">mesur a chyfrifo perimedraudefnyddio offer mesur â rhannau 10 hafal rhwng pob brif uned, a chofnodi drwy ddefnyddio nodiant degol, e.e. <i>4.2cm, 1.3kg</i>defnyddio trawsnewidiadau, e.e. <i>1/4 km = 250m</i>	<ul style="list-style-type: none">darllen a dehongli graddfeydd neu raniadau ar amrywiaeth o offer mesurcofnodi mesuriadau mewn ffyrdd gwahanol, e.e. <i>1.3kg = 1kg 300g</i>defnyddio ieithwedd unedau imperial a ddefnyddir yn feunyddiol, e.e. <i>miltiroedd, peintiau</i>
	Amser	<ul style="list-style-type: none">dweud faint o’r gloch yw hi i’r 5 munud agosaf ar gloc analog a chyfrifo faint o amser sydd yna tan yr awr nesafdarllen oriau a munudau ar gloc digidol 12 awr gan ddefnyddio confensiynau am/pm	<ul style="list-style-type: none">dweud faint o’r gloch yw hi i’r funud agosaf ar glociau analogdarllen oriau a munudau ar gloc digidol 24 awramseru a rhoi digwyddiadau yn eu trefn mewn eiliadaudefnyddio calendrau i gynllunio digwyddiadau	<ul style="list-style-type: none">darllen a defnyddio clociau analog a digidolamseru digwyddiadau mewn munudau ac eiliadau, a rhoi’r canlyniadau mewn trefncyflawni gweithgareddau ymarferol sy’n cynnwys digwyddiadau wedi’u hamseru ac egluro pa uned amser sydd fwyaf priodol	<ul style="list-style-type: none">defnyddio a dehongli amserlenni a rhestrau er mwyn cynllunio digwyddiadau a gweithgareddau a chyfrifo fel rhan o’r broses gynllunioamcangyfrif hyd taith o ran amseramseru digwyddiadau mewn munudau ac eiliadau i’r degfed eiliad agosaf
	Tymheredd	<ul style="list-style-type: none">nodi darlleniadau tymheredd drwy ddefnyddio thermomedrau a dehongli darlleniadau uwch ac is na 0°C		<ul style="list-style-type: none">mesur a chofnodi’r tymheredd lle ceir darlleniadau positif a negatifcyfrifo’r gwahaniaeth rhwng gwahanol dymereddau, gan gynnwys rhai lle bydd y tymheredd yn codi ac yn gostwng heibio 0°C	
	Arwynebedd a chyfaint Ongl a safle	<ul style="list-style-type: none">canfod arwynebedd drwy gyfrif sgwariaudefnyddio pedwar pwynt cwmpawd i ddisgrifio cyfeiriad	<ul style="list-style-type: none">adnabod cyfaint mewn cyd-destunau ymarferoldefnyddio wyth pwynt cwmpawd i ddisgrifio cyfeiriad	<ul style="list-style-type: none">cyfrifo, amcangyfrif a chymharu arwynebedd sgwariau a phetryalau drwy ddefnyddio unedau safonolcanfod cyfeintiau drwy gyfrif a dulliau ymarferol erailldefnyddio cyfesurynnau i bennu lleoliad	<ul style="list-style-type: none">cyfrifo arwynebedd sgwariau a phetryalaudefnyddio cyfeirnodau grid i bennu lleoliad

Rhifedd Cyfnod Allweddol 2		Blwyddyn 3	Blwyddyn 4	Blwyddyn 5	Blwyddyn 6
Llinynnau	Elfennau	Mae dysgwyr yn gallu:	Mae dysgwyr yn gallu:	Mae dysgwyr yn gallu:	Mae dysgwyr yn gallu:
Defnyddio sgiliau data	Casglu a chofnodi data Cyflwyno a dadansoddi data Dehongli canlyniadau	<ul style="list-style-type: none">cyflwyno data drwy ddefnyddio:<ul style="list-style-type: none">– rhestrau, siartiau cyfrif, tablau a diagramau– siartiau bar a graffiau bar llinell wedi’u labelu fesul 2, 5 a 10– pictogramau lle bydd un symbol yn cynrychioli mwy nag un uned drwy ddefnyddio allwedd– diagramau Venn a Carrollechdynnu a dehongli gwybodaeth o siartiau, amserlenni, diagramau a graffiau.		<ul style="list-style-type: none">cyflwyno data drwy ddefnyddio:<ul style="list-style-type: none">– rhestrau, siartiau cyfrif, tablau, diagramau a thablau amllder– siartiau bar, siartiau data wedi’u rhannu i grwpiau, graffiau llinell a graffiau trawsnewidechdynnu a dehongli gwybodaeth o ystod gynyddol o ddiagramau, amserlenni a graffiau (gan gynnwys siartiau cylch)defnyddio cymedr, canolrif, modd ac amrediad i ddisgrifio set ddata.	

Rhifedd Cyfnod Allweddol 3		Blwyddyn 7	Blwyddyn 8	Blwyddyn 9
Llinynnau	Elfennau	Mae dysgwyr yn gallu:	Mae dysgwyr yn gallu:	Mae dysgwyr yn gallu:
Datblygu ymresymu rhifyddol	Adnabod prosesau a chysylltiadau	<ul style="list-style-type: none">trosglwyddo sgiliau mathemategol ar draws y cwricwlwm mewn amrywiaeth o gyd-destunau a sefyllfaoedd bob dydddewis, treialu a gwerthuso amrywiaeth o ddulliau posibl, a rhannu problemau cymhleth yn gyfres o dasgaublaenoriaethu a threfnu’r camau perthnasol sydd eu hangen er mwyn cwblhau tasg neu gyrraedd datrysiaddewis strategaeth feddwl neu ysgrifenedig briodol a gwybod pryd mae’n briodol defnyddio cyfrifiannelldefnyddio cyfrifiannell gwyddonol i gyfrifo’n effeithiol ac effeithlon drwy ddefnyddio’r ystod o fotymau sydd ar gaelnodi, mesur neu gaffael yr wybodaeth sydd ei hangen i gwblhau’r dasgnodi pa wybodaeth bellach y gellid bod ei hangen a dewis pa wybodaeth sydd fwyaf priodoldewis mathemateg a thechnegau priodol i’w defnyddioamcangyfrif a delweddu maint wrth fesur a defnyddio’r unedau cywir		
	Cynrychioli a chyfathrebu	<ul style="list-style-type: none">egluro canlyniadau a gweithdrefnau yn gywir gan ddefnyddio ieithwedd fathemategol briodolmireinio’r dulliau o gofnodi gwaith cyfrifodefnyddio nodiant, symbolau ac unedau mesur priodol, gan gynnwys mesuriadau cyfansawdddewis a llunio siartiau, diagramau a graffiau priodol a chanddynt raddfeydd addasdehongli graffiau sy’n disgrifio sefyllfaoedd bywyd go iawn, gan gynnwys y rheini a ddefnyddir yn y cyfryngau, gan adnabod y gall rhai graffiau fod yn gamarweiniol		
	Adolygu	<ul style="list-style-type: none">dewis a chymhwyso strategaethau gwirio priodoldehongli atebion yng nghyd-destun y broblem ac ystyried a yw’r atebion yn synhwyrol, gan gynnwys dangosyddion cyfrifiannell, analog a digidolgwirio a chyfiawnhau canlyniadau neu ddatrysiadau, gan gynnwys trafod risg a siawns lle y bo’n berthnasoldehongli gwybodaeth fathemategol; defnyddio graffiau, diagramau a data i ddod i gasgliadau, gan gynnwys trafod cyfyngiadau datadefnyddio data i ddod i gasgliadau, a chydnabod y gall rhai casgliadau fod yn gamarweiniol neu’n ansicr		
Defnyddio sgiliau rhif	Defnyddio ffeithiau rhif a’r berthynas rhwng rhifau	<ul style="list-style-type: none">darllen ac ysgrifennu rhifau o unrhyw faint a defnyddio’r pedwar gweithrediad a’r cysylltiadau rhyngddynt, e.e. <i>cymhwyso rhannu fel gwrthdro lluosï</i>adnabod a chymhwyso ffeithiau a strategaethau meddwl allweddoldefnyddio strategaethau priodol ar gyfer lluosï a rhannu, gan gynnwys cymhwyso ffeithiau hysbysdefnyddio’r termau sgwâr ac ail isradd	<ul style="list-style-type: none">adnabod a chymhwyso ffeithiau a strategaethau meddwl allweddoldefnyddio ffeithiau hysbys i gyfrifo rhai eraill, e.e. <i>defnyddio 7 x 6 i gyfrifo 0.7 x 6</i>defnyddio’r termau ciwb, trydydd isradd a chilyddol	<ul style="list-style-type: none">defnyddio pwerau a deall pwysigrwydd pwerau 10dangos ymwybyddiaeth o’r angen am ffurf safonol a’i dangos ar gyfrifiannell
	Ffracsiynau, degolion, canrannau a chymhareb	<ul style="list-style-type: none">defnyddio cywerthedd ffracsiynau, degolion a chanrannau i gymharu cyfrannauadnabod bod rhai ffracsiynau yn ddegolion cylchol, e.e. <i>1/3 yw 0.333</i>cyfrifo canrannau symiau gan ddefnyddio dulliau digyfrifiannell lle y bo’n briodoldefnyddio cymhareb a chyfrannedd gan gynnwys graddfeydd map	<ul style="list-style-type: none">defnyddio cywerthedd ffracsiynau, degolion a chanrannau i ddewis y rhai mwyaf priodol ar gyfer cyfrifiadsymleiddio cyfrifiad drwy ddefnyddio ffracsiynau ar eu ffurf symlafdefnyddio cyfrifiannell i gyfrifo canran, ffracsiwn, degolyn o unrhyw swm lle bo’n briodolcyfrifo canlyniad cynnydd neu ostyngiad canrannol penodoldefnyddio cymhareb a chyfrannedd i gyfrifo symiau	<ul style="list-style-type: none">defnyddio cywerthedd ffracsiynau, degolion a chanrannau i ddewis y rhai mwyaf priodol ar gyfer cyfrifiaddefnyddio a dehongli cynrychioliadau gwahanol o ffracsiynau, e.e. <i>rhifau cymysg a ffracsiynau pendrwm</i>cyfrifo cynnydd neu ostyngiad canrannolmynegi un swm ar ffurf canran swm aralldefnyddio cymarebau a chyfrannedd i gyfrifo symiau
	Cyfrifo gan ddefnyddio dulliau meddwl ac ysgrifenedig	<ul style="list-style-type: none">defnyddio dulliau ysgrifenedig effeithlon i adio a thynnu rhifau â hyd at 2 le degollluosï a rhannu rhifau cyfan 3 digid â rhifau cyfan 2 ddigid, gan ymestyn i luosï a rhannu degolion sy’n cynnwys 1 neu 2 le degol â rhifau cyfan 1 digidlluosï a rhannu rhifau cyfan â 0.5, 0.2, 0.1defnyddio’r drefn gweithrediadau	<ul style="list-style-type: none">defnyddio dulliau ysgrifenedig effeithlon i adio a thynnu rhifau â hyd at 2 le degoldefnyddio dulliau effeithlon i luosï a rhannu rhifau a degolion cyfan, gan gynnwys degolion fel 0.6 neu 0.06defnyddio’r drefn gweithrediadau gan gynnwys cromfachau	<ul style="list-style-type: none">defnyddio dulliau ysgrifenedig effeithlon i adio a thynnu rhifau a degolion o unrhyw faint, gan gynnwys cymysgedd o rifau bach a mawr sy’n amrywio o ran nifer y lleoedd degollluosï a rhannu rhifau cyfan a degoliondefnyddio’r drefn gweithrediadau gan gynnwys cromfachau a phwerau
	Amcangyfrif a gwirio	<ul style="list-style-type: none">defnyddio amrywiaeth o strategaethau i wirio cyfrifiadau gan gynnwys gweithrediadau gwrthdro, cyfrifiadau cyfwerth a rheolau rhanadwyeddtalgrynnu er mwyn amcangyfrif atebioncyflwyno atebion hyd at nifer penodedig o leoedd degol	<ul style="list-style-type: none">talgrynnu er mwyn amcangyfrif atebion hyd at nifer penodedig o ffigurau arwyddocaolcyflwyno atebion hyd at nifer penodedig o ffigurau arwyddocaol	<ul style="list-style-type: none">amcangyfrif a brasamcanu cyfrifiadau, a’u cyfiawnhaudewis y lefel briodol o gywirdeb wrth gyflwyno atebion
	Rheoli arian	<ul style="list-style-type: none">defnyddio elw a chollod mewn cyfrifiadau prynu a gwerthudeall y manteision a’r anfanteision sy’n gysylltiedig â chyfrifon banc, gan gynnwys cardiau bancgwneud penderfyniadau gwybodus yn ymwneud â gostyngiadau a chynigion arbennig	<ul style="list-style-type: none">gwneud cyfrifiadau mewn perthynas â TAW, cynilo a benthycugwerthfawrogi egwyddorion sylfaenol cyllidebu, cynilo (gan gynnwys deall adlog) a benthycu	<ul style="list-style-type: none">cyfrifo gan ddefnyddio arian tramor a graddfeydd cyfnewiddeall y risgiau sy’n gysylltiedig â gwahanol ffyrdd o gynilo a buddsoddidisgrifio pam bod yswiriant yn bwysig a deall effaith peidio â threfnu yswiriant
Defnyddio sgiliau mesur	Hyd, pwysau/màs, cynhwysedd	<ul style="list-style-type: none">canfod perimedrau siapiau ag ochrau sythdarllen a dehongli graddfeydd ar amrywiaeth o offer mesurtrosi rhwng unedau’r system fetrig a gwneud cyfrifiadau	<ul style="list-style-type: none">defnyddio unedau mesur cyffredin, trosi rhwng unedau cysylltiedig yn y system fetrig a gwneud cyfrifiadaudefnyddio cywerthoedd metrig bras ar gyfer unedau imperial a ddefnyddir bob dydd	<ul style="list-style-type: none">canfod beth yw cylchedd cylchoeddcreu cysylltiadau rhwng cyflymder, pellter ac amser
	Amser	<ul style="list-style-type: none">mesur a chofnodi amser, i’r canfed eiliad agosafdefnyddio parthau amser	<ul style="list-style-type: none">dehongli ffracsiynau eiliadau’n briodoldefnyddio amserlenni a pharthau amser i gyfrifo amser teithio	
	Tymheredd	<ul style="list-style-type: none">cofnodi’r tymheredd mewn graddfeydd tymheredd priodol	<ul style="list-style-type: none">trosi’r tymheredd rhwng graddfeydd tymheredd priodol	<ul style="list-style-type: none">trosi’r tymheredd rhwng graddfeydd tymheredd priodol
	Arwynebedd a chyfaint Ongl a safle	<ul style="list-style-type: none">defnyddio fformiwlâu i gyfrifo arwynebedd petryalau a thrioglaumesur a lluniadu onglau	<ul style="list-style-type: none">cyfrifo arwynebeddau siapiau cyfansawdd (e.e. <i>gan gynnwys petryalau a thrioglau</i>) a chyfaint solidau syml (e.e. <i>ciwbiau a chiwboidau</i>)defnyddio cyfeiriant cwpawd a chyfeirnodau grid i bennu lleoliadau	<ul style="list-style-type: none">canfod beth yw arwynebedd cylchoeddcymhwyso dealltwriaeth o gyfeiriant ac o raddfa i ddehongli mapiau a chynlluniau, ac i greu cynlluniau a lluniadau wrth raddfa
Defnyddio sgiliau data	Casglu a chofnodi data Cyflwyno a dadansoddi data Dehongli canlyniadau	<ul style="list-style-type: none">casglu eu data eu hunain ar gyfer arolwg syml, e.e. <i>drwy lunio holiadur</i>llunio tablau amllder ar gyfer setiau data, wedi’u rhannu’n grwpiau lle bo’n briodol, mewn cyfyngiadau dosbarth cyfartal (rhoddir y grwpiau i’r dysgwyr)llunio ystod eang o graffiau a diagramau i gyflwyno’r data ac i adlewyrchu pwysigrwydd graddfadehongli diagramau a graffiau (gan gynnwys siartiau cylch)defnyddio cymedr, canolrif, modd ac amrediad i gymharu dau ddosraniad (data arwahanol).	<ul style="list-style-type: none">cynllunio sut i gasglu data er mwyn profi rhagdybiaethaullunio ystod eang o graffiau a diagramau i gynrychioli data arwahanol a di-dorllunio tablau amllder ar gyfer setiau data mewn cyfnodau dosbarth cyfartal, gan ddewis grwpiau fel y bo’n briodolllunio graffiau i gyflwyno data, gan gynnwys diagramau gwasgariad er mwyn ymchwilio i gydberthynasdehongli diagramau a graffiau er mwyn cymharu setiau datadefnyddio cymedr, canolrif, modd ac amrediad i gymharu dau ddosraniad (data di-dor).	<ul style="list-style-type: none">profi rhagdybiaethau, gan benderfynu ar y ffordd orau o gofnodi a dadansoddi gwybodaeth o setiau data mawrllunio a dehongli graffiau a diagramau (gan gynnwys siartiau cylch) i gyflwyno data arwahanol neu ddi-dor, gyda’r dysgwr yn dewis graddfa briodoldewis a chyfiawnhau’r ystadegau sydd fwyaf addas ar gyfer y broblem, gan ystyried gwerthoedd eithaf (allanolynnau)archwilio canlyniadau’n feirniadol, dewis ystadegau, a chyfiawnhau’r dewis hwnnw gan adnabod cyfyngiadau unrhyw ragdybiaethau a’u heffaith ar y casgliadau a geirdefnyddio offer a dulliau mathemategol priodol i luniadu’n fanwl gywir.

Rhifedd Cyfnod Allweddol 4		Blwyddyn 10	Blwyddyn 11	Ymestyn
Llinynnau	Elfennau	Mae dysgwyr yn gallu:	Mae dysgwyr yn gallu:	Mae dysgwyr yn gallu:
Datblygu ymresymu rhifyddol	Adnabod prosesau a chysylltiadau	<ul style="list-style-type: none">trosglwyddo sgiliau mathemategol ar draws y cwricwlwm mewn amrywiaeth o gyd-destunau a sefyllfaoedd bob dydddewis, treialu a gwerthuso amrywiaeth o ddulliau posibl, a rhannu problemau cymhleth yn gyfres o dasgaublaenoriaethu a threfnu’r camau perthnasol sydd eu hangen er mwyn cwblhau tasg neu gyrraedd datrysiaddewis strategaeth feddwl neu ysgrifenedig briodol a gwybod pryd mae’n briodol defnyddio cyfrifiannelldefnyddio cyfrifiannell gwyddonol i gyfrifo’n effeithiol ac effeithlon drwy ddefnyddio'r ystod o fotymau sydd ar gaelnodi, mesur neu gaffael yr wybodaeth sydd ei hangen i gwblhau’r dasgnodi pa wybodaeth bellach y gellid bod ei hangen a dewis pa wybodaeth sydd fwyaf priodoldewis mathemateg a thechnegau priodol i’w defnyddioamcangyfrif a delweddu maint wrth fesur a defnyddio’r unedau cywir		
	Cynrychioli a chyfathrebu	<ul style="list-style-type: none">egluro canlyniadau a gweithdrefnau yn gywir gan ddefnyddio ieithwedd fathemategol briodolmireinio’r dulliau o gofnodi gwaith cyfrifodefnyddio nodiant, symbolau ac unedau mesur priodol, gan gynnwys mesuriadau cyfansawdddewis a llunio siartiau, diagramau a graffiau priodol a chanddynt raddfeydd addasdehongli graffiau sy’n disgrifio sefyllfaoedd bywyd go iawn, gan gynnwys y rheini a ddefnyddir yn y cyfryngau, gan adnabod y gall rhai graffiau fod yn gamarweiniol		
	Adolygu	<ul style="list-style-type: none">dewis a chymhwyso strategaethau gwirio priodoldehongli atebion yng nghyd-destun y broblem ac ystyried a yw’r atebion yn synhwyrol, gan gynnwys dangosyddion cyfrifiannell, analog a digidolgwirio a chyfiawnhau canlyniadau neu ddatrysiadau, gan gynnwys trafod risg a siawns lle y bo’n berthnasoldehongli gwybodaeth fathemategol; defnyddio graffiau, diagramau a data i ddod i gasgliadau, gan gynnwys trafod cyfyngiadau datadefnyddio data i ddod i gasgliadau, a chydnabod y gall rhai casgliadau fod yn gamarweiniol neu’n ansicr		
Defnyddio sgiliau rhif	Defnyddio ffeithiau rhif a’r berthynas rhwng rhifau	<ul style="list-style-type: none">defnyddio a dehongli rhifau ar ffurf safonol o fewn cyfrifiad		
	Ffracsiynau, degolion, canrannau a chymhareb	<ul style="list-style-type: none">defnyddio lluosrifau fel modd effeithiol wrth weithio gyda chanrannau, e.e. <i>lluosi ag 1.2 i gynyddu swm gan 20%</i>	<ul style="list-style-type: none">defnyddio a deall y syniad o ganrannau gwrthdro i ddod o hyd i’r swm gwreiddiol	<ul style="list-style-type: none">defnyddio a deall cymarebau a chyfrannedd gyda 2 ddimensiwn
	Cyfrifo gan ddefnyddio dulliau meddwl ac ysgrifenedig			
	Amcangyfrif a gwirio		<ul style="list-style-type: none">adnabod a diffinio cyfyngiadau ar gywirdeb mesuriadau	<ul style="list-style-type: none">adnabod a diffinio cyfyngiadau ar gywirdeb mesuriadau.
	Rheoli arian	<ul style="list-style-type: none">deall a dangos y broses o gyfnewid arian tramordeall a chyfrifo treth incwm	<ul style="list-style-type: none">defnyddio a deall dulliau effeithlon o gyfrifo adlog	
Defnyddio sgiliau mesur	Hyd, pwysau/màs, cynhwysedd	<ul style="list-style-type: none">deall a defnyddio amrywiaeth o fesurau cyfansawdd	<ul style="list-style-type: none">deall a defnyddio amrywiaeth o fesurau cyfansawdd.	
	Amser			
	Tymheredd			
	Arwynebedd a chyfaint Ongl a safle	<ul style="list-style-type: none">gwneud newidiadau cymesur i gynlluniau 2 ddimensiwn.		
Defnyddio sgiliau data	Casglu a chofnodi data Cyflwyno a dadansoddi data Dehongli canlyniadau			